
Startknapp - Vad är det?

Startknapps procedurer - vad är det?

En startknapp innebär att vi ger hästen ett sätt att tala om för oss när den är redo att starta en procedur genom att trycka på en knapp (target) eller genom att göra ett specifikt beteende (stå still, sänka huvudet...).

Lyssna på en podd där Anne gästar morotspodden och pratar om frivillig hantering:

[audio mp3="http://www.relationstraning.se/wp-content/uploads/2019/06/8.Frivillighantering.mp3" preload="auto"][/audio]

När vi ger hästen kontroll över proceduren kommer den att vara mycket lugnare och mer självsäker. Hästen bestämmer OM och NÄR proceduren ska startas. Vi som tränar ger hästen ett löfte: om startknappen är där, så länge den inte trycker på startknappen, så kommer ingenting att hända. Vi kommer INTE starta proceduren eller försöka lura hästen på något sätt!

Utmaningen blir därför att ha tillräckligt låga kriterier så hästen VILL trycka på knappen!

Denna träningsteknik ska enbart användas när vi verkligen kan ge hästen ett fritt val och när vi kan ge hästen all den tid den behöver. När du väl är i en krissituation där hästen tex måste behandlas av veterinär eller liknande, är det inte ett läge att börja träna startknappar utan då använder du godismaskinen istället.

Såhär kan det se ut när hästen trycker på en knapp - och människan sprayar på kroppen.
<https://vimeo.com/246440722>

Vi börjar såklart med att först träna in så att hästen kan trycka på knappen. Sedan lägger vi till en konsekvens. Den måste vara så pass neutral så hästen INTE blir rädd, för då kommer den inte trycka på knappen igen. Detta är verkligen avgörande för att träningen ska fungera och ge resultat, hästen bestämmer i vilken takt det går!! När hästen blir tveksam på att trycka på knappen så har du för höga kriterium...

Att nå målet

När vi tränar med lagom låga kriterier kommer vi märka att hästen snabbt blir bekväm med detta sättet och då kan vi höja våra kriterier. Vi närmar oss lite i taget med sprayflaskan tills vi kan spruta på hästen. Av erfarenhet har vi sett att bogen/manken brukar vara bra kroppsdelar att börja spruta på. Eller så sprayar en i luften och låter det regna på hästen rygg.

Efter varje klick och godis så börjar vi om från början i proceduren. På några träningspass bör du kunna höja kriterierna på ett tydligt sätt. Om så inte är fallet så behöver du istället sänka kriterierna så hästen verkligen känner sig helt bekväm och börja om därifrån. Det blir snabbt tydligt ifall vi är för giriga för då kommer det inte gå framåt.

Såhär kan det se ut när vi tränar på injektioner:

<https://vimeo.com/625405875/1374792d9a>

Startknappen kan vara missvisande

Vissa hästar är väldigt ivriga, ambitiösa och snabbt uttråkade och kommer att trycka på knappen bara för att det då händer något, även om hästen inte nödvändigtvis är helt bekväma med proceduren. Dessa hästar kan ibland inte visa detta tills dagen efter, då de kan visa tveksamhet till att gå tillbaka till platsen där vi tränade dagen innan eller kanske plötsligt går därifrån mitt i passet (trots kort latenstid). Så om vi redan vet att hästen är utav den ivriga typen är det viktigt att vi hjälper den att träna under tröskeln och det är vårt ansvar att se till att hästen är lugn, bekväm och tränar lagom ambitiöst.

Startbeteende

Istället för en knapp i form av en target, kan vi också använda ett specifikt beteende för att starta en procedur. Detta kan till exempel vara praktiskt när du inte kan ha en target med dig. Startbeteenden kan vara att sänka huvudet när vi ber om att få hoppa upp, nicka med huvudet när vi ska klippa benen eller sköta sår, dutta på avmasknings-sprutan (som blir då visserligen en slags target), nosa på ena foten när vi rider för att få oss att hoppa ner osv.

Så här kan det se ut att träna inför avmaskning eller medicinering:

<https://vimeo.com/299216301/68492298b9>

Tips

Om jobbet ska göras av någon annan, betala gärna din hovslagare eller veterinär extra för att hästen ska få mer lugn och ro i proceduren. På så vis blir det säkrare för den som arbetar med hästen och det blir förhoppningsvis lättare för dig som hästägare att begära att proceduren sker i hästens takt.

I vilken situation eller i vilken procedur kan du ge din häst mer kontroll?

Vad skulle vara värdefullt för din häst att du tränade på?

Vill du lära dig mer om detta sätt att träna?

Kolla in vår interaktiva e-bok som handlar om just startknappar!

Startknappar som koncept är utvecklad av Eva Bertilsson och Emelie Vegh: Du hittar dem på carpemomentum.se